

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΑΡΧΑΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Ανθρωπιστικών Σπουδών

Μ. Τετάρτη 24 Απριλίου 2019 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσία Υπέρ Μαντιθέου 18 - 19

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθη πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ἢ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γέγονασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** i) Ποιο στοιχείο της εξωτερικής του εμφάνισης επιχειρεί ο Μαντίθεος να υποβαθμίσει ως ακίνδυνη συνήθεια;
- (Μονάδες 5)**
- ii) Να επιβεβαιώσετε ή να απορρίψετε το περιεχόμενο καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις σημειώνοντας την ένδειξη *Σωστό* ή *Λάθος*:
- α. Ο Μαντίθεος αρνείται την ιδιόρρυθμη σε σχέση με τις αθηναϊκές συνήθειες εμφάνισή του.
- β. Ο Μαντίθεος στιγματίζει την επιτηδευμένη εξωτερική εμφάνιση που κρύβει δολιότητα ψυχής.
- γ. Ορθό κριτήριο αξιολόγησης του πολίτη αποβαίνουν τα έργα του.
- δ. Ο Μαντίθεος προτρέπει τους βουλευτές να κρίνουν αγνοώντας τις υποδείξεις της λογικής.
- ε. Ο Μαντίθεος αναφέρει την άψογη στρατιωτική του συμπεριφορά ως αντιστάθμισμα του παρουσιαστικού του.
- (Μονάδες 5)**
- A2.** Ποια στοιχεία αποδεικνύουν την άψογη εκτέλεση των στρατιωτικών καθηκόντων του Μαντίθεου και σε τι αποσκοπεί αυτή η αναφορά;
- (Μονάδες 10)**
- A3.** Να καταδείξετε τη λειτουργία της αντίθεσης ως κυρίαρχου υφολογικού στοιχείου στην προσπάθεια του Μαντίθεου να πείσει τους βουλευτές σχετικά με το ορθό κριτήριο αξιολόγησης του πολίτη.
- (Μονάδες 10)**

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

A4. Να γράψετε δίπλα στο κεφαλαίο γράμμα καθεμιάς από τις προτάσεις της Στήλης Α τον αριθμό της πρότασης της Στήλης Β που τη συμπληρώνει σωστά.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
A) Η διήγηση ως μέρος του ρητορικού λόγου	<ol style="list-style-type: none">1. προσπαθεί να εξασφαλίσει την εύνοια και την προσοχή.2. εκθέτει τα σχετικά με το θέμα γεγονότα τα οποία κρίνει ότι είναι άγνωστα στον ακροατή.3. είναι το ουσιαστικότερο μέρος του ρητορικού λόγου.
B) Τα ενθυμήματα συνιστούν	<ol style="list-style-type: none">1. αποφθέγματα για ζητήματα γενικού χαρακτήρα.2. ενδείξεις που η αποδεικτική τους αξία στηρίζεται στην ομοιότητα ή την αναλογία προς αυτό που ζητείται να αποδειχθεί.3. βραχυλογικούς συλλογισμούς που δίνουν πιθανά αλλά και ασφαλή κάποτε συμπεράσματα.
Γ) Με τους συμβουλευτικούς λόγους ο ρήτορας	<ol style="list-style-type: none">1. αποδεικνύει την ενοχή ή την αθωότητα του κατηγορουμένου με βάση το νόμο και το αίσθημα του δικαίου.2. εγκωμιάζει ή επικρίνει πράξεις και πρόσωπα του παρόντος με συχνές αναδρομές στο παρελθόν και προβλέψεις του μέλλοντος.3. προτρέπει ή αποτρέπει το λαό με σκοπό την επίτευξη του συμφέροντος ή την αποφυγή πολιτικών σφαλμάτων.
Δ) Ο Διόνυσος ο Αλικαρνασσεύς αποκαλεί «εύπρεπεστάτην ἀρετήν»	<ol style="list-style-type: none">1. την ηθοποιία ως σημαντικότερο χαρακτηριστικό της τέχνης του Λυσία.2. την παθοποιία ως συναισθηματική προσέγγιση των ακροατών.3. την χάριν και την πειθώ που καθιστούν τον λόγο χαριτωμένο και απολαυστικό.
Ε) Το ψήφισμα για να δοθεί στο Λυσία το δικαίωμα του Αθηναίου πολίτη καταγγέλθηκε από	<ol style="list-style-type: none">1. τον Αρχίνο.2. τον Πολέμαρχο.3. τον Θρασύβουλο.

(Μονάδες 10)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

A5. i) Να συνδέσετε τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια: λιποβαρής, κάτοπτρο, καταχρηστικός, επωφελής, αδολέσχος.

(Μονάδες 5)

ii) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης Α με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (από τη Β' στήλη περισσεύουν τρεις λέξεις):

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
σκοπεῖν	ἐπιμελούμενοι
ἐθελόντων	ὠφελει
ἀμελοῦντες	δρῶντες
εἰργασμένοι εἰσιν	βουλομένων
	πεποιήκασι
	ἐνθυμεῖσθαι
	ῥαθυμοῦντες

(Μονάδες 5)

A6. Ο Πλάτωνας στο «Γοργία» (456b) αναφέρει: «η κομμωτική θλιβερή, απατηλή, ταπεινή, ανάρμοστη σε ελεύθερους γιατί εξαπατά με σχήματα και χρώματα με στιλπνότητα, με ενδύματα, ώστε κάνει τους ανθρώπους να παραμελούν το διαγυμναστικής αποκτημένο ιδανικό και να θέλουν να αποκτήσουν ένα ξένο ιδανικό». Να συσχετίσετε το παραπάνω απόσπασμα με την σχετική αναφορά του Μαντίθεου για την εξωτερική εμφάνιση.

(Μονάδες 10)

Β. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυκούργου, Κατά Λεωκράτους, 4-6

Ο ρήτορας Λυκούργος, αφού κάνει μνεία στα ουσιαστικά κριτήρια ύπαρξης της ευτυχίας και του δημοκρατικού πολιτεύματος, αναφέρει χαρακτηριστικά τους λόγους για τους οποίους ανέλαβε να εμπλακεί στον δικαστικό αγώνα εναντίον του Λεωκράτη.

τρία γάρ ἐστὶ τὰ μέγιστα ἃ διαφυλάττει καὶ διασώζει τὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν, πρῶτον μὲν ἡ τῶν νόμων τάξις, δεύτερον δ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος, τρίτον δ' ἡ τούτοις τάδικήματα παραδιδούσα κρίσις. ὁ μὲν γὰρ νόμος πέφυκε προλέγειν ἃ μὴ δεῖ πράττειν, ὁ δὲ κατήγορος μηνύειν τοὺς ἐνόχους τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίαις καθεστῶτας, ὁ δὲ δικαστὴς κολάζειν τοὺς ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων

ἀποδειχθέντας αὐτῶ, ὥστ' οὐθ' ὁ νόμος οὐθ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος ἄνευ τοῦ παραδώσοντος αὐτοῖς τοὺς ἀδικοῦντας ἰσχύει. ἐγὼ δ', ὦ Ἀθηναῖοι, εἰδὼς Λεωκράτην φυγόντα μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους, ἐγκαταλιπόντα δὲ τοὺς αὐτοῦ πολίτας, προδεδωκότα δὲ πᾶσαν τὴν ὑμετέραν δύναμιν, ἅπασι δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἔνοχον ὄντα, ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν ἐποίησάμην, οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδ' ἠντινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προελόμενος, ἀλλ' αἰσχρὸν εἶναι νομίσας τοῦτον περιορᾶν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλοντα καὶ τῶν κοινῶν ἱερῶν μετέχοντα, τῆς τε πατρίδος ὄνειδος καὶ πάντων ὑμῶν γεγεννημένον.

Λεξιλόγιο

τά ἐκ τῶν νόμων ἐπιτίμια: οἱ τιμωρίες που απορρέουν ἀπὸ τοὺς νόμους

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΘΕΜΑ Β

B1. Να μεταφράσετε σε δόκιμο νεοελληνικό λόγο το χωρίο: «τρία γάρ ἐστι τὰ μέγιστα.... τοὺς ἀδικοῦντας ἰσχύει».

(Μονάδες 10)

B2. Ποιες κατηγορίες βαρύνουν τον Λεωκράτη και για ποιους λόγους ο Λυκούργος ανέλαβε τον δικαστικό αγώνα εναντίον του;

(Μονάδες 10)

B3. i) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις μετοχές που βρίσκονται στο ακόλουθο απόσπασμα: «ἐγὼ δ', ὦ Ἀθηναῖοι, εἰδὼς Λεωκράτην φυγόντα μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους, ἐγκαταλιπόντα δὲ τοὺς αὐτοῦ πολίτας, προδεδωκότα δὲ πᾶσαν τὴν ὑμετέραν δύναμιν, ἅπασι δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἔνοχον ὄντα, ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν ἐποίησάμην...»

(Μονάδες 4)

ii) Να αναγνωρίσετε τα ὅρια, το εἶδος και τον συντακτικό ρόλο των δευτερευουσῶν προτάσεων της περιόδου που ακολουθεῖ: «ὁ μὲν γὰρ νόμος πέφυκε προλέγειν ἃ μὴ δεῖ πράττειν, ὁ δὲ κατήγορος μηνύειν τοὺς ἐνόχους τοῖς ἐκ τῶν νόμων ἐπιτιμίαις καθεστῶτας, ὁ δὲ δικαστὴς κολάζειν τοὺς ὑπ' ἀμφοτέρων τούτων ἀποδειχθέντας αὐτῶ, ὥστ' οὐθ' ὁ νόμος οὐθ' ἡ τῶν δικαστῶν ψῆφος ἄνευ τοῦ παραδώσοντος αὐτοῖς τοὺς ἀδικοῦντας ἰσχύει».

(Μονάδες 4)

iii) Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη της πρότασης που ακολουθεί σε αντίστοιχη παθητική: «ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν ἐποίησάμην».

(Μονάδες 2)

B4. i) Να μεταφέρετε όλους τους κλιτούς όρους της επόμενης περιόδου στον άλλο αριθμό: «ἐγὼ δ', ὦ Ἀθηναῖοι, εἰδὼς τοῦτον φυγόντα μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους, ἐγκαταλιπόντα δὲ τοὺς αὐτοῦ πολίτας, προδεδωκότα δὲ πᾶσαν τὴν ὑμετέραν δύναμιν, ἅπασι δὲ τοῖς γεγραμμένοις ἔνοχον ὄντα, ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν ἐποίησάμην».

(Μονάδες 4)

ii) Να δώσετε για τους επόμενους ρηματικούς τύπους το β' ενικό προστακτικής ίδιου χρόνου και φωνής: ἀποδειχθέντας, ἐγκαταλιπόντα, γεγραμμένοις, ἐποίησάμην, προελόμενος, νομίσας, περιορᾶν, ἐμβάλλοντα.

(Μονάδες 4)

iii) Να γράψετε για τα επόμενα επίθετα τον ίδιο τύπο στους βαθμούς που λείπουν: τὰ μέγιστα, ἱερῶν.

(Μονάδες 2)